

Studieplan for videreutdanning i

Barne- og ungdomsvern Kommunikasjon med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner

15 studiepoeng

Godkjent avdelingsstyret AHS 23.10.02.

Etableringstillatelse godkjent av avdelingsstyret AHS 23.10.02.

Revidert 20.september 2005 i Avdelingsstyret AHS

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Mål for studiet	4
3	Målgruppe og opptakskrav	5
3.1	Målgruppe	5
3.2	Opptakskrav	5
4	Faglig innhold og organisering av studiet	5
4.1	Oversikt over faglig innhold i studiet.....	5
4.2	Oversikt over hovedemner, delemner og studiepoengfordeling	5
5	Studieform og læringsaktivitet.....	6
6	Vurderingsordninger	6
6.1	Tilstedeværelse.....	6
6.2	Forprøver.....	6
6.2.1	Skriftlig oppgave	6
6.3	Eksamen	6
6.3.1	Individuell skriftlig hjemmeeksamen 5 dager 15 studiepoeng.....	7
7	Litteratur/kilder	7
VALGFRIE EMNER.....		8
HiST/AHS:		8
Studiepoeng: 15.....		8

1 Innledning

Om vi forstår mennesket som aktiv aktør i interaksjon med sin omverden, vil kommunikasjon og kommunikasjonsprosesser være sentrale tema i alt omsorgsarbeid, oppdragelsesarbeid, hjelpearbeid og behandling. Kommunikasjonsprosesser kan bidra til å hjelpe, til å ndertrykke, og til å forme individenes selvoppfatning. Kommunikasjon handler om språk, forestillinger, holdninger, følelser, ferdigheter, kommunikasjonsteorier og kommunikasjonsteknikker.

Når hjelpere/omsorgsutøvere/oppdragere går inn i samhandling med barn, unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner, er vanligvis hovedmålet å hjelpe barn, unge og foreldre til en bedre livssituasjon. Det kan dreie seg om hjelp til å takle sorg og krise, til å ta i bruk sine ressurser, å gi informasjon, å avdekke informasjon, eller terapeutiske samtaler. I alt hjelpearbeid er det viktig å ha fokus på det som skjer i kommunikasjonsprosesser mellom hjelpere og barn, unge og foreldre, nettopp for å bli bevisst hvilke prosesser som kan bidra til å lette sorg- og krisesituasjoner, bidra til et positivt selvilde, til å få frem ressurser, til å øke kompetanse og bidra til en bedre livssituasjon for barn, unge og foreldre.

Flere undersøkelser fra området barnevern har de senere årene gitt oss et bilde av et barnevern som har liten tradisjon for å gå inn i direkte samhandling og kommunikasjon med barna som berøres av barnevernets undersøkelser og beslutninger (Claussen og Tiller 1997, Aronsson 1997, Christiansen, Havnen og Havik 1998, Hollander 1998, Mattsson 1998).

Befringutvalget som stod bak en offentlig utredning om barnevernet i Norge i år 2000 (NOU 2000:12 Barnevernet i Norge) hevder følgende: "Eksisterende fagutdanninger (treårig høyskoleutdanning) anses ikke som tilstrekkelig for å ivareta de kompliserte og krevende oppgavene som ligger til barnevernets virksomhet. For å styrke den formelle og reelle kompetansen, må grunnutdanningen påbygges med veiledning og målrettet videreutdanning."

Videre sier St. meld. nr. 40 (2001-2002) Om barne- og ungdomsvernet): "Barnevernpersonell må kunne møte problemstillinger knytte til dei tyngste sakene i barnevernet, det vil seie ulike typar mishandlings- og omsorgssviktsaker. Slike saker krev kompetanse i å oppdage problema og i å ta vare på barna for å hindre ytterligere mishandling eller omsorgssvikt. Dette inneber kompetanse i og kunnskap om å forstå signal og teikn som kan tyde på at barna sin situasjon i heimen er uholdbar, og kompetanse til å snakke med barn og unge som barneverntenesta møter. Kompetanse i kommunikasjon og dialog er generelt sett viktige element i det faglige arbeidet." (Barne- og familiedepartementet). En fordypning i kommunikasjon med barn, unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner skal bidra til å øke hjelperens bevissthet og kompetanse når det gjelder kommunikasjonsprosesser, kommunikasjonsteorier og kommunikasjonsteknikker og ferdigheter.

2 Mål for studiet

Studiet skal:

- gi studentene økt innsikt i egen kommunikasjonsatferd.
- gi studentene kunnskap om aktuelle teorier og nyere forskning innen kommunikasjon.
- legge til rette for økt bevissthet om kommunikasjon med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner.
- legge til rette for økt forståelse for kontekstens betydning for kommunikasjon.
- gi studentene kunnskap om aktuelle temaer og tabuområder i kommunikasjon med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner.

3 Målgruppe og opptakskrav

3.1 Målgruppe

Kurset tilbys som et fordypningskurs/videreutdanning for personer med helse- og sosialfaglig utdanning på høghskolenivå. Studiet er åpent for søknad i henhold til kravene som stilles i *”Opptakskriterier ved Program for videreutdanning, etterutdanning og oppdragsvirksomhet (PVI) for videreutdanninger som ikke har egne forskrifter”*.

Valgkurset *”Kommunikasjon med barn/unge og deres familier i vanskelige livssituasjoner”* tilbys også som et valgfritt emne i Mastergradsstudiet ved Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap ved NTNU. De som er i gang med, eller som ønsker seg opptak på dette, er en vesentlig del av målgruppen. Mastergrad i Sosialt arbeid har som målgruppe personer med 3 årig sosialfaglig utdanning; først og fremst barnevernspedagoger og sosionomer. Også personer som er i gang med andre mastergradsstudier kan tas opp.

3.2 Opptakskrav

For søkere til *”Barne- og ungdomsvern; Kommunikasjon med barn/unge og deres foreldre i vanskelige livssituasjoner”* gjelder *”Opptakskriterier ved Program for videreutdanning, etterutdanning og oppdragsvirksomhet (PVI) for videreutdanninger som ikke har egne forskrifter”*. For opptak kreves fullført treårig sosial- eller helsefaglig høghskoleutdanning (bachelorgrad eller tilsvarende).

Søkere som ønsker å ta studietilbudet som en del av mastergradsstudiet ved ISH/NTNU- og som er tatt opp ved dette – vil bli prioritert.

4 Faglig innhold og organisering av studiet

4.1 Oversikt over faglig innhold i studiet

Studiets innhold og undervisning er relatert til utøvende arbeid med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner. Temaene i det valgfrie emnet er delt opp i tre hovedtema:

- Teorier og modeller i kommunikasjon.
- Kommunikasjon med barn og ungdom.
- Kommunikasjon med foreldre og samarbeidspartnere

4.2 Oversikt over hovedemner, delemner og studiepoengfordeling

Hovedemner	Delemner	Studiepoeng Sum
Hovedemne 1	Teorier og modeller i kommunikasjon.	
	Kommunikasjon med barn og ungdom.	
	Kommunikasjon med foreldre og samarbeidspartnere.	
	Sum	15

5 Studieform og læringsaktivitet

Studiet er på 15 studiepoeng og gjennomføres som deltidsstudie over 3 samlinger/blokker a` 3 dager.

Undervisningstiden vil bli fordelt på forelesninger, gruppearbeid og øvelser. Det vil bli dannet faste grupper som skal arbeide sammen under hele kurset. Tiden mellom samlingene brukes til selvstudier og skriftlig arbeid.

6 Vurderingsordninger

Vurderingsordningene er utarbeidet for å gi student og Høgskole fortløpende informasjon om studentens faglige og personlige utvikling, studieforløp og –framgang, samt utdanningens kvalitet. Hensikten med vurderingsordningene er å sikre brukere, pårørende og offentlighet at studenten har tilegnet seg de kunnskaper og ferdigheter som en forutsetter.

Vurderingsordningene er utarbeidet med utgangspunkt i

- Gjeldende Lov om universiteter og høyskoler
- Gjeldende Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
- Gjeldende Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag.

6.1 Tilstedeværelse

Det vises til "Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag".

6.2 Forprøver

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør- Trøndelag, § 2 kan forprøver være: "Obligatoriske test som ikke gir studiepoeng, men som må vurderes til bestått i ifølge de kriterier som er bestemt for forprøven". Forprøver skal være gjennomført og bestått før studentene kan fremstille seg til eksamen. Forprøver vurderes til bestått/ikke bestått.

Studiet har følgende forprøve:

6.2.1 Skriftlig oppgave

Det skal utarbeides et arbeidskrav bestående av en skisse av eksamenscasen og forslag til hvilke problemstillinger som vil være relevante for analyse, drøfting og refleksjon. Forslag til casus og problemstillinger skal begrunnes i forhold til utdanningens målsetting.

Tidspunkt: Fra 1. til 2. samling

Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

Tilbakemeldingsform: Skriftlig

6.3 Eksamen

I følge Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør- Trøndelag kan eksamen være: "skriftlig eksamen, muntlig eksamen, prosessvurdering underveis i emnet, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av individuell ferdighet, bedømmelse av studentarbeider samlet i mapper, prosjektrapport, presentasjon av prosjekt, rapport over laboratorie- eller praksisstudier".

Ved eksamen benyttes bokstavkarakterer fra A til F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått. Vurderingene kan også graderes med karakterene Bestått og Ikke bestått (jf eksamensforskriften § 10).

Studiet har følgende eksamen:

6.3.1 Individuell skriftlig hjemmeksamen

15 studiepoeng

Eksamen er et individuelt hjemmearbeid som skal være en presentasjon av et case relatert til kurssets emne og målsetting. Kandidatene skal vise evne til analyse, drøfting og refleksjon av problemstillinger knyttet til dette caset. Formen på besvarelsen kan være:

- Skriftlig i form av en artikkel, eller
- Presentasjon i form av video med en kortfattet analyse og drøfting av innholdet.

Forutsetninger for å framstille seg til eksamen: Forprøven må være bestått for å kunne framstille seg til eksamen.

Innhold: Det er utarbeidet egne retningslinjer for eksamen.

Tidspunkt: Etter siste samling

Vurderingsuttrykk: Bokstavkarakterer

7 Litteratur/kilder

Litteratur/kilder tilsvarer ca. 900 sider. Av disse skal 200 sider være selvvalgt. Litteratur er spesifisert i vedlegg.

8 Valgfrie emner- masterutdanning

Sammendrag av modulen slik den vil inngå i studieplan ved NTNU for hele mastergradsutdanningen

VALGFRIE EMNER HiST/AHS

Barne- og ungdomsvern: Kommunikasjon med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner

Studiepoeng:	15
Varighet:	Ett semester: Kurset gjennomføres som deltidsstudie over 3 samlinger/blokker a 3 dager.
Forkunnskaper:	Jfr ”Opptakskriterier ved Institutt ved for videreutdanning, etterutdanning og oppdragsvirksomhet (IVEO) for videreutdanninger som ikke har egne forskrifter”. Søkere som ønsker å ta studietilbudet som en del av mastergradsstudiet ved ISH/NTNU- og som er tatt opp ved dette – vil bli prioritert.
Eksamen:	Individuell besvarelse, hjemmearbeid.

Studiets innhold og undervisning er relatert til utøvende arbeid med barn/unge og foreldre i vanskelige livssituasjoner. Temaene i det valgfrie emnet er delt opp i tre hovedtema: Teorier og modeller i kommunikasjon, Kommunikasjon med barn og ungdom og Kommunikasjon med foreldre og samarbeidspartnere. Eksamen er et individuelt hjemmearbeid som skal være en presentasjon av et case relatert til kursets emne og målsetting. Kandidaten skal vise evne til analyse, drøfting og refleksjon av problemstillinger knyttet til caset.

Formen på besvarelsen kan være:

- Skriftlig i form av en artikkel, eller
- Presentasjon i form av en video med en kortfattet analyse og drøfting av innholdet.

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer.

Pensum er ca 900 sider. Av disse sidene skal 200 sider være selvvalgt. Fagansvarlig for studiet utarbeider pensumliste og godkjenner selvvalgt pensum.